

Savlovo obraćenje

*“Kad se putujući približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. Sruši se na zemlju i začu glas što mu govoraše: ‘Savle, Savle, zašto me progoniš?’
—Djela apostolska 9: 3, 4*

I EVANĐELJE po Luki i Djela apostolska napisao je Luka. (Luka 1: 3, 4; Djela apostolska 1: 1) Zahvaljujući njegovom autorstvu saznajemo većinu onoga što je sada dostupno o Savlovom životu i ranoj službi, čije je ime promijenjeno u Pavao nakon početka njegova misionarskog rada.—Djela apostolska 13: 9

Prvi put saznajemo za Savla u vrijeme kada je Stjepan—koji se smatra prvim kršćanskim mučenikom—bio kamenovan do smrti. Izvješće je zabilježio Luka, koji je napisao: “Svjedoci odložiše haljine do nogu mladića koji se zvao Savao.” (Djela apostolska 7: 58, 59) Ovaj pretjerano revni farizej dragovoljno je sudjelovao u smrti mladog Stjepana čuvajući odjeću onih koji su bacali kamenje koje mu je oduzelo život.

Luka dalje piše: “Savao je pristao da se Stjepan smakne. U onaj dan navali velik progon na Crkvu u Jeruzalemu. Svi se osim apostola raspršiše po krajevima judejskim i samarijskim. Bogobojažni su ljudi pokopali Stjepana i održali veliko žalovanje za njim. Savao je pak pustošio Crkvu: ulazio je u kuće, odvlačio muževe i žene i predavao ih u tamnicu.”—Djela apostolska 8: 1-3)

Savao je bez sumnje imao poseban razlog zašto je želio otputovati u Damask. U svojoj krivo usmjerenoj revnosti, nije se zadovoljio time da ograniči svoju aktivnost protiv članova rane Crkve u Jeruzalemu, te je nastojao progoniti neke od onih koji su možda pobjegli. “Savao pak, sveudilj zadahnut prijetnjom i pokoljem prema učenicima Gospodnjim, pođe k velikomu svećeniku, zaiska od njega pisma za sinagoge u Damasku, da sve koje nađe od ovoga Puta, muževe i žene, okovane dovede u Jeruzalem.”—Djela apostolska 9: 1, 2

ZASLJEPLJUJUĆA SVJETLOST

Dok je bio na putu za Damask sa svojim suputnicima, iznenada ga je zaslijepilo sjajno svjetlo s neba. “Sruši se na zemlju i začu glas što mu govoraše: ‘Savle, Savle, zašto me progoniš?’ ... A on dršćući i zapanjen reče: ‘Gospodine, što hoćeš da učinim?’—Djela apostolska 9: 3-6

Kad je Savao shvatio da je onaj koji mu se suprotstavlja Gospodin Isus s kojim se on sukobljava, bio je jako uplašen i zbunjen. “Njegovi suputnici ostadoše bez riječi: čuli su doduše glas, ali ne vidješe nikoga. Savao usta sa zemlje. Otvorenih očiju nije ništa vidio pa ga povedu za ruku i uvedu u Damask. Tri dana nije vidio, nije jeo ni pio.”—vss. 7-9

SAVAO UPOZNAJE ANANIJU

Posljedica ovog vrlo snažnog i poniznog iskustva je bila ta da je Saul potpuno promijenio mišljenje. Izgubio je krivo usmjeren žar, samopouzdanje i samouvjerenost. U vrijeme kada se dogodio ovaj događaj, postojao je učenik kojemu se Gospodin već ukazao u viziji i uputio ga da ode Savlu. “U Damasku bijaše neki učenik imenom Ananija. Njemu u viđenju reče Gospodin: ‘Ananija!’ On

se odazva: 'Evo me, Gospodine!' A Gospodin će mu: 'Ustani, pođi u ulicu zvanu Ravna i u kući Judinoj potraži Taržanina imenom Savla. Eno, moli se; i u viđenju vidje čovjeka imenom Ananiju gdje ulazi i polaže na nj ruke da bi progledao.'—Djela apostolska 9: 10-12

Savlove molitve nisu ostale neuslišane. Dalje čitamo: "Ananija odgovori: 'Gospodine, od mnogih sam čuo o tom čovjeku kolika je zla tvojim svetima učinio u Jeruzalemu. On ima od velikih svećenika i punomoć okovati sve koji prizivlju ime tvoje.' Gospodin mu odvrati: 'Pođi jer on mi je oruđe izabrano da ponese ime moje pred narode i kraljeve i sinove Izraelove. Ja ću mu uistinu pokazati koliko mu je za ime moje trpjeti.'—vss. 13-16

KRAJ NAKLONOSTI IZRAELU

Ova epizoda u Savlovom životu dogodila se otprilike godinu dana prije nego što je isključiva naklonost židovskom narodu trebala prestati. U ovim riječima Ananiji naš je Gospodin dao jednu od prvih izravnih naznaka da će pogani uskoro biti pozvani da sudjeluju u duhovnom tijelu Kristovu. Ananija je učinio kako mu je rečeno. On "ode, uđe u kuću, položi na nj ruke i reče: 'Savle, brate! Gospodin, Isus koji ti se ukaza na putu kojim si išao, posla me da progledaš i napuniš se Duha Svetoga.'—Djela apostolska 9: 17

Posebno je važno napomenuti da je Ananija pozdravio slijepog Savla riječima: "Savle, brate." Vid mu se odmah vratio i kršten je u Krista. (vs. 18) Nakon što je bio bez hrane tri dana i noći, jeo je i ojačao, te je ostao s učenicima u Damasku još nekoliko dana. Luka nas zatim izvještava: "Odmah stade po sinagogama propovijedati Isusa, da je on Sin Božji."—vss. 19, 20 Kako li je izvanredna činjenica da se onim kršćanima u Damasku, koje je došao prisilno odvesti natrag u Jeruzalem, gdje bi

vjerojatno bili ubijeni, sada pridružio u naviještanju Kristovog evanđelja!

POUČEN OD BOGA

U vrijeme kada je Luka napisao ovo izvješće, nije dao pojedinosti o tome kako je Savao stekao svoje vrlo duboko razumijevanje Pisma. Međutim, neke od ovih podataka doznajemo iz apostolovih spisa. U svojoj poslanici Galaćanima potvrđuje svoje imenovanje za apostola od Isusa i Nebeskog Oca. Napisao je: “Pavao, apostol – ne od ljudi ni po kojem čovjeku, nego po Isusu Kristu i Bogu Ocu koji ga uskrisi od mrtvih.”—Galaćanima 1: 1

Apostol je zatim nastavio pisati o svom potpunom obraćenju od poslušnosti i ugađanja ljudima i njegove gorljive revnosti za judaizam, na poslušnost i ugađanje Bogu. Proglasio je: “Što smo već rekli, to sad i ponavljam: navješćuje li vam tko neko evanđelje mimo onoga koje primiste, neka je proklet. Doista, nastojim li ovo pridobiti ljude ili Boga? Ili idem li za tim da ljudima ugodim? Kad bih sveudilj nastojao ljudima ugađati, ne bih bio Kristov sluga. Obznanjujem vam, braćo: evanđelje koje sam navješćivao nije od ljudi, niti ga ja od kojeg čovjeka primih ili naučih, nego objavom Isusa Krista. Ta čuli ste za moje negdašnje ponašanje u židovstvu: preko svake sam mjere progonio i pustošio Crkvu Božju te sam u židovstvu, prerevno odan otačkim predajama, nadmašio mnoge vršnjake u svojem narodu.”—Galaćanima 1: 9-14

Zatim se prisjetio: “Ali kad se Onomu koji me odvoji već od majčine utrobe i pozva milošću svojom, svidjelo otkriti mi Sina svoga da ga navješćujem među poganima, odmah, ne posavjetovah se s tijelom i krvlju i ne uzidoh u Jeruzalem k onima koji bijahu apostoli prije mene, nego odoh u Arabiju pa se opet vratih u Damask.”—vss. 15-17

Apostol govori o tome da ga je Bog poslao u Arabiju da primi vanredno znanje putem izravnih otkrivenja. Bila je to velika čast i privilegija, ali ga to nije učinilo ni ponosnim ni uzvišenim, kako je kasnije otkrio u svom pismu braći u Korintu. “Ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju.” (1.Korinćanima 15: 9) Vjerojatno je da je jedan od razloga zašto ga Bog nije uputio da ode u Jeruzalem nakon što je napustio Arabiju bio zbog vrlo jakih osjećaja koji su se stvorili protiv njega, i koji su tamo i dalje prevladavali. Neki mu još uvijek nisu vjerovali i mogli su vjerovati da ih na neki način potajno pokušava uhvatiti u zamku.

PONIZNI SLUGA

Poseban poziv Savla iz Tarza i izravna otkrivenja koja su mu dali naš Gospodin Isus i Nebeski Otac ponovno su potvrđena u njegovoj drugoj poslanici Korinćanima. Priznao je da bi svatko tko je prošao kroz iskustva poput njegovih mogao imati sklonost hvaliti se njima. Odgovorio je na to moguće pitanje rekavši: “Hvaliti se treba? Ne koristi doduše ali – dolazim na viđenje i objave Gospodnje. Znam čovjeka u Kristu: prije četrnaest godina – da li u tijelu, ne znam; da li izvan tijela, ne znam, Bog zna – taj je bio ponesen do trećeg neba. I znam da je taj čovjek – da li u tijelu, da li izvan tijela, ne znam, Bog zna – bio ponesen u raj i čuo neizrecive riječi, kojih čovjek ne smije govoriti. Time ću se hvaliti, a samim se sobom neću hvaliti osim slabostima svojim. Uistinu, kad bih se i htio hvaliti, ne bih bio bezuman; istinu bih govorio. Ali se suzdržavam da ne bi tko mislio o meni više nego što vidi na meni ili što čuje od mene. I da se zbog uzvišenosti objavâ ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim.”—2.Korinćanima 12: 1-7

POSEBNE OBJAVE

Izvješće iz Svetog pisma ne govori nam koliko je dugo Saul bio u Arabiji primajući ove posebne objave, ali to je možda bilo dugo. Nakon ovog vanrednog iskustva, doznajemo da se vratio u Damask, i “odmah je propovijedao Krista u sinagogama, da je on Sin Božji.” Reakcija nevjernih Židova u Damasku bila je zaprepaštenje, znajući da je Savao prije dolazio ondje kako bi zarobio Kristove vjernike. Međutim, nitko nije mogao pobiti njegovu snažnu logiku kada je propovijedao o uskrslom Gospodinu Isusu.—Djela apostolska 9: 20-22

Nisu svi koji su ga čuli kako propovijeda cijenili njegovu poruku, pa je napravljen plan da ga se ušutka. “Pošto je minulo podosta vremena, odluče Židovi pogubiti ga.” Kad su braća saznala za njihovu zavjeru, pomogla su Savlu da pobjegne i vrati se u Jeruzalem. Međutim, apostoli i učenici u Jeruzalemu i dalje su ga se bojali, misleći da je ušao među njih da ih uhodi.—vss. 23-25

SAVAO IDE U JERUZALEM

Većini braće u Jeruzalemu bilo je teško prihvatiti Savla kao pravog brata u Kristu. Međutim, postojao je jedan određeni učenik, čije je ime bilo Barnaba, koji je shvatio da se Savao doista obratio Kristu. Vidio je velikog apostola onakvim kakav je doista bio. Bio je uvjeren da Savlova vanredna iskustva nisu došla ni iz jednog drugog izvora osim od samog Gospodina. Barnaba je znao da se problem s ostalom braćom u Jeruzalemu mora riješiti i iskoristio je priliku da razgovara s njim. Zatim je odveo Savla apostolima i inzistirao da iz prve ruke saznaju istinu o tome i o potpunoj promjeni koja se dogodila u njegovom životu.—Djela apostolska 9: 26, 27

Stih 27 kaže: “Tada ga Barnaba uze i povede k apostolima te im pripovjedi kako je Savao na putu vidio

Gospodina koji mu je govorio i kako je u Damasku smjelo propovijedao u ime Isusovo.” Nakon toga, apostoli i učenici doista su prihvatili Savla i poželjeli mu dobrodošlicu da postane jedan od njih tako što će ući u njihova djelovanja i govoriti u ime Gospodina Isusa.— vs. 28

HELENISTI SU GA HTJELI POGUBITI

Dok je Savao služio u Jeruzalemu, njegovo propovijedanje dovelo ga je u kontakt s helenistima koji su također počeli kovati urotu protiv njega. “Smjelo je propovijedao u ime Gospodnje. Govorio je i raspravljao sa Židovima grčkog jezika pa i oni snovahu pogubiti ga. Saznala to braća pa ga odvedoše u Cezareju i uputiše u Tarz.” (Djela apostolska 9: 29, 30)

Riječ “Grci” u prethodnom izvješću znači helenisti i odnosi se na one Židove koji su govorili grčki. Savlovo logično i uvjerljivo propovijedanje Svetoga pisma izazvalo je uznemirenost među nekima od njih. To nije bilo neobično, jer je problema među njima bilo i ranije. Luka bilježi: “U one dane, kako se broj učenika množio, Židovi grčkog jezika stadoše mrmljati protiv domaćih Židova što se u svagdanjem služenju zanemaruju njihove udovice.” (Djela apostolska 6: 1) Sada, kao što je bio slučaj u Damasku, u Jeruzalemu su također kovali urotu protiv Savla i tražili načine da mu oduzmu život.

Učenici u Jeruzalemu saznali su za helenističku zavjeru da ubiju Savla i zbog njegove vlastite sigurnosti nagovorili su ga da se vrati svojoj kući u Tarzus, koji je bio grad u Maloj Aziji u pokrajini Ciliciji. Osigurali su mu sigurnu pratnju do Cezareje, lučkog grada iz kojeg je mogao otploviti u Tarz. Tamo je ostao neko vrijeme, možda dvije godine. Luka je zapisao: “Crkva je po svoj

Judeji, Galileji i Samariji uživala mir, izgrađivala se i napredovala u strahu Gospodnjem te rasla utjehom Svetoga Duha.”—Djela apostolska 9: 31

RADOSNO JE RIJEČ PRIMLJENA

Tijekom tog vremena, Gospodin je napravio predač od teškog progona koji je bio usmjeren protiv njegovog izabranog naroda koji je postojao od vremena Isusova raspeća. To je bez sumnje bilo vrlo korisno za članove rane Crkve. Time je neko vrijeme pokušavano javno uređenje izgubilo važnost i ubrzo prestalo. (Djela apostolska 4: 32-35) Zanimljivo je da se u Svetom pismu više ne spominje ova vrsta zajedničke bliske društvene strukture, koja se nastavlja ili ponovno oživljava među braćom koja su živjela u to vrijeme.

Glavni interes Luke, povjesničara, u pisanju izvještaja o Djelima apostolskim, bio je povezan s duhovnim rastom i razvojem sljedbenika našega Gospodina. Zabilježio nam je podatak da se tada crkvi pridružio veliki broj vjernika. “I oni prigrliše riječ njegovu i krstiše se te im se u onaj dan pridruži oko tri tisuće duša.” (Djela apostolska 2: 41; 4:4) Povećanje broja braće u crkvi došlo je iz svih redova Izraela i pokazalo je kako je Božji blagoslovljeni Uzvišeni poziv ipak bio isključivo na tom narodu, čak i dok se posebna naklonost prema njima brzo bližila kraju.

PRESTAJE NAKLONOST PREMA IZRAELU

Vrijeme posebne naklonosti prema izraelskom narodu završilo je kao što su stoljećima ranije prorekli njihovi proroci. Među Božjim prorocima bio je Amos koji je napisao: “Počujte, sinovi Izraelovi, ovu riječ koju JAHVE zbori protiv vas, protiv svakoga roda što ga izvedoh iz zemlje egipatske: ‘Među svim plemenima zemaljskim samo vas poznah, zato ću vas kazniti za sve grijehe

vaše.”—Amos 3: 1, 2

Kad se Isusova služba bližila kraju, dao je važnu lekciju o Izraelu, koristeći smokvu bez ploda kao prisposobu. Matej bilježi: “Ugleda smokvu kraj puta i priđe k njoj, ali ne nađe na njoj ništa osim lišća pa joj kaže: ‘Ne bilo više ploda s tebe do vijeka!’ I smokva umah usahnu. Vidjevši to, učenici se začude: ‘Kako umah smokva usahnu!’”—Matej 21: 19, 20

Isus je objavio da će Izraelova kuća ostati pusta ubrzo nakon što njegovo raspeće i zemaljska služba budu završeni. Rekao je: “Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju kao što kvočka okuplja piliće pod krila, i ne htjedoste. Evo, napuštena vam kuća. Doista, kažem vam, odsada me nećete vidjeti dok ne reknete: Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!”—Matej 23: 37-39

PAVLOVO DJELO NIJE UZALUDNO

Kada je Savlovo ime promijenjeno u Pavao kako je zapisano u Djelima apostolskim 13: 9, i kada je započeo svoja misionarska putovanja, ovaj veliki apostol postao je vrlo istaknut među Isusovim sljedbenicima. Očito je da se uzdigao čak i iznad nekih od izvorne dvanaestorice apostola, koji se rijetko spominju izvan popisa apostola. Ipak, Paul je ostao skroman. Napisao je: “Ali milošću Božjom jesam što jesam i njegova milost prema meni ne bijaše zaludna; štoviše, trudio sam se više nego svi oni – ali ne ja, nego milost Božja sa mnom.”—1.Korinćanima 15: 10

Prisjetimo se izvanrednog života ovoga—Savla—koji se potpuno preobrazio kad ga je Gospodin prosvijetlio, postavši tada veliki apostol Pavao. Također se sjećamo i oponašamo njegov stalni stav poniznosti,

krotkosti i potpune predanosti Gospodinovom djelu koje je pred njim, a sve je postignuto, kako je sam rekao, “milošću koja mi je dana”. ■